

וְלֹא־תִהְיֶינָה מִנִּיהַ. דְּאִי כִּד נַחְתּוּ יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם, לֹא
 יִטְעֲמוּן נִהְמָא דְּמִצְרַאִי, לֹא אֲשַׁתְּבִּקּוּ בְּגָלוּתָא, וְלֹא
 יַעֲיָקוּן לֹון מִצְרַאִי.

אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא גִזְרָא אֲתַגְזֹר. אָמַר לִיה, כִּלְא
 אִיהוּ כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא לֹא אֲתַגְזֹר בְּמִצְרַיִם
 דְּוּוּקָא, דְּהָא לֹא כְּתִיב (בראשית ט"ו) כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ
 מִצְרַיִם, אֲלֵא בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְאֲפִילוּ בְּאֶרְעָא אַחְרָא.

אָמַר ר' יִצְחָק, מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּעַל נַפְשׁ, (ס"א לא ייכל עם בר-נש)
 דְּמִיכְלִיה יִתִּיר מִשָּׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא, אוּ מֵאֵן דְּהוּא
 אֲזִיל בְּתַר מַעוּי, אִי אַעְרַע בְּהַהוּא רַע עֵין, יְכוּס גְּרַמִּיה
 וְלֹא יִיכּוּל מִנְּהֵמָא דִּילִיה, דְּלִית נִהְמָא בִּישָׂא בְּעַלְמָא,
 בַּר מִהַהוּא לָחֶם רַע עֵין, מֵה כְּתִיב (בראשית מ"ג) כִּי לֹא
 יוּכְלוּן הַמִּצְרַיִם לֶאֱכֹל אֶת הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִיא
 לְמִצְרַיִם, הָא לָךְ לָחֶם רַע עֵין,

תִּלְתָּא אֵינּוּן דְּדַחֲיִין שְׂכִינְתָּא מַעְלָמָא, וְגַרְמִין, דְּדִיּוּרִיה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא הוּי בְּעַלְמָא, וּבְנֵי נֶשָׂא

צוּוּחִין וְלֹא אֲשַׁתְּמַע קְלִיהוּן. וְאֵלִין אֵינּוּן: מֵאֵן (דף ג' ע"ב)
 דְּשָׂכִיב בְּנִדְהָ, בְּגִין דְּלִית מְסֻאָבוּ תְּקִיף בְּעַלְמָא בַּר
 מְסֻאָבוּ דְּנִדְהָ. מְסֻאָבוּ דְּנִדְהָ קְשִׁיא מְכָל מְסֻאָבוּ דְּעַלְמָא,
 אֲסִתָּאב אִיהוּ, וְכָל דְּמִתְקַרְבִּין בְּהַדִּיה יִסְתָּאבוּן עִמִּיה,
 בְּכָל אַתְר דְּאֲזִלִין אֲתַדְּחִיָּא שְׂכִינְתָּא מִן קַמִּיָּהוּ. וְלֹא

עוֹד, אֵלֶּא דְגָרִים מְרַעִין בִּישִׁין עַל גְּרָמִיָּה, וְעַל הַהוּא
 זֶרְעָא דִּיּוֹלִיד, דְּכִיּוֹן דִּיקָרַב בַּר נָשׁ לְגַבֵּי נְדָה, הַהוּא
 מְסַאָבוּ דְלִיג עֲלוּי, וַיִּשְׁתָּאֵר בְּכָל שְׁיִיפִין דִּילִיָּה, זֶרְעָא
 דִּיּוֹלִיד בְּהַהוּא שְׁעָתָא, (ס"א מְסַאָבוּ) מְשַׁכִּין עֲלוּי רוּחַ מְסַאָבוּ.
 וְכָל יוֹמוּי יְהֵא בְּמְסַאָבוּ, דְּהֵא בְּנִינָא וַיִּסּוּדָא דִּילִיָּה אִיהוּ
 בְּמְסַאָבוּ רַב וְתַקִּיף מְכָל מְסַאָבָא דְעֶלְמָא, דְּמִיד דְקָרִיב
 בַּר נָשׁ לְגַבֵּי נְדָה, הַהוּא מְסַאָבוּ דְלִיג עֲלוּי, דְכְּתִיב, (ויקרא
 ט"ו) וַתְּהִי נְדָתָה עֲלוּי.

מֵאֵן דְשָׁכִיב בְּבַת אֵל נֹכַר, דְּאָעִיל בְּרִית קוּדְשׁ וְאָת
 קַיִימָא בְּרִשׁוֹ אַחְרָא, דְכְּתִיב, (מלאכי ב') וּבַעַל בַּת אֵל
 נֹכַר. וְתַנִּינֵן, לִית קַנְאָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בַּר
 קַנְאָה דְבְּרִית קַדִּישָׁא, דְּאִיהוּ קַיִימָא דְשָׁמָא קַדִּישָׁא,
 וְרוּזָא דְמַהִימְנוּתָא. מַה כְּתִיב (במדבר כ"ה) וַיַּחַל הָעַם לְזִנוּת
 אֵל בָּנוֹת מוֹאָב מִיַּד וַיַּחַר אֶפְרַיִם בְּיִשְׂרָאֵל.

רִישֵׁי עַמָּא דִּידְעוּ וְלֹא מַחוּ בִּידֵייהוּ, אַתְעַנְשׁוּ
 בְּקַדְמִיתָא, דְכְּתִיב, (במדבר כ"ה) קַח אֶת כָּל רְאִשֵׁי
 הָעַם וְהוֹקַע אוֹתָם לָהּ נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. רַבִּי אֲבָא אָמַר, מֵאִי
 נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ. נֶגֶד הַבְּרִית דְּאֶקְרִי שָׁמֶשׁ, וְעַלִּיָּה אַתְמַר
 (תהלים פ"ד) כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן ה' אֱלֹהִים. שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן (רכ"ד ב'): דָּא
 בְּרִית קַדִּישָׁא. מַה שָּׁמֶשׁ זֶרַח וְאֲנַהִיר עַל עֶלְמָא, אוּף הַכִּי
 בְּרִית קַדִּישָׁא זֶרַח וְאֲנַהִיר גּוּפָא דְבַר נָשׁ. מַגֵּן: מַה מַּגֵּן

אִיהוּ לְאַגָּנָא עֲלִיָּה דְּבַר נָשׁ, אוּף הָכִי בְּרִית קְדִישָׁא מְגִן
עֲלִיָּה דְּבַר נָשׁ, וּמֵאֵן דְּנָטִיר לִיָּה, לִית נִזְקָא בְּעַלְמָא,
דִּיכִיל לְמִקְרַב בְּהַדְיָה וְדָא הוּא נֶגְדַּה שְׁמֵשׁ.

רִישֵׁי עֲמָא, יִתְפָּסוּן בְּכָל דְּרָא וְדָרָא בְּחוּבָא דָּא, אִי
יִדְעִין וְלֹא מְקַנְאִין לִיָּה. בְּגִין דְּחוּבָא דָּא עֲלִיָּהוּ,
לְקַנְאָה לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַאי בְּרִית, מֵאֵן דְּאֶעִיל
קְדוּשָׁה דָּא בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, עֲלִיָּה פְתִיב (שְׁמוֹת כ) לֹא יִהְיֶה
לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא
תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא וְכָלֹא קַנְאָה חֲדָא.
וְעַל דָּא אֶתְדַחֲיָא שְׂכִינְתָא מְקַמִּיָּה. מֵאֵן דְּמִשְׁקַר בְּבְרִית
קְדִישָׁא דְּחַתִּים בְּבִשְׂרִיָּה דְּבַר נָשׁ, כְּאִילוּ מִשְׁקַר בְּשִׁמָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאֵן דְּמִשְׁקַר חוּתְמָא דְּמִלְכָּא,
מִשְׁקַר בֵּיהּ בְּמִלְכָּא, לִית לִיָּה חוּלְקָא בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל,
אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר. (ס"א יתיר)

ר' יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (שְׁמוֹאל א' י"ב) וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם
וְגו', וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה'. מֵאִי וַיִּשְׁכְּחוּ וַיַּעֲזְבוּ. דְּדָחוּ מִנִּיָּהוּ
בְּרִית קְדִישָׁא, הוּוּ גְזָרִין וְלֹא פְרַעֲיִן, עַד דְּאֶתַת
דְּבוּרָה וַנְּדִיבַת בְּהַאי לְכָל יִשְׂרָאֵל כְּפָמָה דְּכְתִיב, (שׁוֹפְטִים ה')
בְּפְרוּעַ פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְּנֵדֵב עִם בְּרַכּוֹ ה'.

מֵאֵן דְּקָטִיל בְּנוֹי, תְּהוּא עוּבְרָא דְּמַתְּעַבְרָא אֶתְתִּיָּה,
וְגָרִים לְקָטְלָא לִיָּה בְּמַעְהָא, דְּסַתִּיר בְּנִיָּנָא

דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוּמְנוּתָא דִּילֵיהּ. אֵית מֵאן דְּקָטִיל
 בַּר נֶשׁ. וְהָאֵי קָטִיל בְּנוֹי. תִּלְתָּא בִישׁוּן עֶבֶיד דְּכָל עֲלָמָא
 לָא יְכִיל לְמַסְבֵּל, וְעַל דָּא עֲלָמָא מִתְמוּגְגָא זְעִיר זְעִיר,
 וְלֹא יָדִיעַ, וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתָּלַק מֵעֲלָמָא, וְחֲרַבָּא
 וְכַפְנָא וּמוֹתָנָא אֲתִיין עַל עֲלָמָא. וְאֵלִין אֵינּוּן: קָטִיל
 בְּנוֹי, סְתִיר בְּנִינָא דְּמַלְכָּא. דְּחִיא שְׂכִינְתָּא, דְּאֶזְלָא
 וּמִשְׁטָטָא בְּעֲלָמָא, וְלֹא אֲשַׁכַּח נְיִיחָא. וְעַל (ד'א) אֵלִין,
 רוּחָא (ס"א רוּחִין) דְּקוֹדֶשׁא (עֶבֶיד) בְּכִיָּה. וְעֲלָמָא אֲתַדֵּן בְּכָל
 הַנִּי דִּינִין. וְוִי לְהֵהוּא בַּר נֶשׁ, וְוִי לֵיהּ, טָב לֵיהּ דְּלֹא
 יִתְבְּרִי בְּעֲלָמָא.

זְכָאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאָף עַל גַּב דְּהוּוּ בְּגִלוּתָא
 דְּמִצְרַיִם, אֶסְתְּמְרוּ מִכָּל הַנִּי תִלְתָּא, מִנְדָּה,
 וּמִבֵּת אֵל נֶכֶר, וּמִקְטוּל זֶרְעָא, וְאֲשַׁתְּדֵלוּ בְּפִרְהֶסְיָא
 בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. דְּאָף עַל גַּב דְּגִזְרָה אֲתַגְזֶרֶת (שְׁמוֹת א') כָּל
 הַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאוּרָה תְּשְׁלִיכּוּהוּ, לָא אֲשַׁתְּכַח בִּינִיהוּן מֵאן
 דְּקָטִיל עוּבְרָא בְּמַעָהָ דְּאֲתָתָא, כָּל שְׁכֵן לְבַתֵּר.
 וּבְזִכּוּתָא דָּא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא.

מִנְדָּה: דְּתַנִּי רַבִּי חִיָּיא מַאי (דף ד' ע"א) דְּכִתְיֵב, (שְׁמוֹת ל"ח)
 וַיַּעַשׂ אֶת הַפִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמִרְאוֹת
 הַצּוּבָאוֹת. מִפְּנֵי מָה זָכוּ נָשִׁין לְהָאֵי, בְּגִין דְּאֶסְתְּמְרוּ
 גְּרַמֵּייהוּ בְּגִלוּתָא דְּמִצְרַיִם, דְּלְבַתֵּר דְּאֲתַדְכִּיין הוּוּ אֲתִיין

מִתְקַשְׁטָן וּמִסְתַּכְּלָן בְּמַרְאֵה בְּבַעֲלֵיהוֹן, וּמְעוֹרְרָן לֹון
בְּפָרְיָה וּרְבִיָּה.

מִבֵּית אֵל נִכְר, דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת י"ב) יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' וְגו'.
וְכִתִּיב (תהלים קכ"ב) שְׁבִטֵי יְהוָה יְעִידוּת לְיִשְׂרָאֵל. יְעִידוּת
לְיִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁבִטֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל. דְּבֵר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאֵי תִימָא וְהָא פְּתִיב וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי. הָא וְדָאֵי חֲדָ
הָוָה, וּפְרָסְמוּ קָרָא, דְּכִתִּיב, (ויקרא כ"ד) וְהוּא בֶן אִישׁ
מִצְרִי וְגו' וְשֵׁם אָמוּ שְׁלוֹמִית בֵּית דְּבָרֵי לְמִטָּה דָּן. פְּרִיָּה
וּרְבִיָּה דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת א') וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ
וְגו'. וּמִכָּל הַנִּי אִסְתָּמְרוּ יִשְׂרָאֵל. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ד' א') עָאֵלוּ,
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִי יוֹסִי הָווּ אֲזֵלִי
בְּאוֹרְחָא, עַד דִּהְוּוּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי
יוֹסִי, אֶפְתַּח פּוּמְדָ, וַיִּנְהַרְוּן מִיֶּלְךְ אָמַר לִיָּה נִיחָא קָמִיָּה
דְּמַר, דְּאֶשְׂאֵל מְלָה חֲדָא דְּקִשְׁיָא לִי, (אחורי דף זח) הָא
שְׁמַעְנָא מְבוֹצִינָא קְדִישָׁא, דִּהְוָה אָמַר, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְבָא. כָּל אֵינּוֹן חִילִין וּמְשָׁרְיִין דִּהְוּוּ
נַחְתִּין לְגָלוּתָא בְּהַדִּי יַעֲקֹב, דְּכִתִּיב, אֵת יַעֲקֹב. מֵהוּ
דְּכִתִּיב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אָמַר לִיָּה, וְדָאֵי הֲכִי הוּא. אָלָא

הָא תַּנִּינָן, כָּל דְּמִקְבֵּל מֵאַחֲרָא, אִיהוּ בֵּיתָא מִהֵוּא
דִּיהִיב, וְעַל דָּא אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (מלכים א', ט') וַיְהִי כְּכֹלֹת שְׁלֹמֹה
לְבָנוֹת אֶת בַּיִת ה' וְאֶת בַּיִת הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְכִי פִּיּוֹן
דְּאָמַר אֶת בַּיִת ה', מִהוּ וְאֶת בַּיִת הַמֶּלֶךְ, אִי בְּגִין שְׁלֹמֹה
אֲתַמַּר, לָאוּ הָכִי, אֶלְא אֶת בַּיִת ה' דָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְאֶת
בַּיִת הַמֶּלֶךְ דָּא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים.

בַּיִת ה' דְּאִיהוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּגוֹן: עֲזָרוֹת וּלְשָׁכוֹת וּבֵית
הָאוּלָּם וְהַדְּבִיר, דָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְדָאִי אֶקְרִי בַּיִת
ה'. בַּיִת הַמֶּלֶךְ: דָּא קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְּאִיהוּ פְּנִימָא
דְּכֹלָא, הַמֶּלֶךְ סִתָּם. מֶלֶךְ דָּא, אֶף עַל גַּב דְּאִיהוּ מֶלֶךְ
עֲלָאָה, אִיהוּ נוֹקְבָא לְגַבֵּי נְקוּדָה עֲלָאָה, סִתִּימָא דְּכֹלָא.
וְאֶף עַל גַּב דְּאִיהוּ נוֹקְבָא, אִיהוּ דְּכוּרָא לְגַבֵּי מֶלֶךְ
דְּלַתְתָּא, וּבְגִין כֶּךָ כֹּלָא כְּגוּוֹנָא דָּא וְעַל דָּא, תַּתְּאִי,
בְּרִזָּא דָּא פְּתִיב בְּהוּ, אִישׁ וּבֵיתוּ בָּאוּ.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת, רַבִּי (אֶלְעָזָר) יוֹסִי פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') גִּן
נְעוּל אַחוּתֵי כֹלָה גַּל נְעוּל מַעֲזֵן חֲתוּם. גִּן נְעוּל:
דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא גִּן נְעוּל. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִה
הֲגֵן הִנֵּה צָרִיף לְשִׁמּוֹר, לְעֵדוֹר, וּלְהַשְׁקוּת, וּלְזִמּוֹר. כֶּךָ
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, צָרִיכָה לְעֵדוֹר, וּלְשִׁמּוֹר, וּלְהַשְׁקוּת,
וּלְזִמּוֹר, וּנְקָרָאת גִּן, וּנְקָרָאת כְּרָם, מִה הַכְּרָם הִנֵּה צָרִיף

לְעֵדוֹר וְלַהֲשִׁקוֹת וְלִזְמוֹר וְלַחֲפוֹר, כִּפְּיִי יִשְׂרָאֵל, הֲדָא הוּא
 דְּכֹתִיב, (ישעיה ה') כִּי כָּרַם ה' צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וּכְתִיב,
 (ישעיה ה') וַיַּעֲזֹקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וְגו'.

תּוֹסַפְתָּא

מִתְנִיתִין: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי פִתְחִין עֵינָא חֲמָאן,
 גְּלַגְלִי רְתִיכְתָּא קְדִישְׁתָּא נְטִלִין בְּמִטְלָנוּי,
 וְקַל שִׁירְתָּא בְּסִימָא לְאוּדְנִין, יָאָה לְלִבָּא, סִלְקָא וְנַחְתָּא,
 אֲזֵלָא וְלֹא נְטֵלָא, מְזַדְעִזְעִין אֶלְפִין, וְרַבּוּא רַבְּבָן
 וּפְתַחֲחִין שִׁירְתָּא מְלַרְע לְעֵילָא.

לְקַל נְעִימוּתָא הֵהוּא, קְיִימִין מֵאן דְּקִיִּימִין, וּמִתְכַּנְפִּין
 בְּכַנּוּפֵיָא לְסִטְרָא דִּימִינָא, אַרְבַּע מָאָה וְחֲמִשִּׁין
 אֶלְפִין מְאָרִי דְעֵינִין. חֲמָאן וְלֹא חֲמָאן, קְיִימִין
 בְּקִיּוּמִיהוֹן. תְּרִין סִטְרִין אַחֲרָנִין אַתְחֹוּרוּ (ס"א אַתְחֹוּרוּ)
 בְּגִינִיהוֹן. וְלְסִטְרָא דְשְׂמָאלָא מֵאֲתָן וְחֲמִשִּׁין אֶלְפִין. אֵינוֹן
 מְאָרִיהוֹן דִּיבְבָא, מִיבְבִין וּמִלְלִין מֵאֲתַר בֵּית מוֹתְבִיהוֹן,
 פִּתְחִין בְּדִינָא וּמְסִימִין בְּדִינָא. מִיבְבִין תְּנִינּוֹת, וְדִינָא
 יְתִיב, וְסִפְרִין פְּתִיחוּ. בֵּיה שְׁעָתָא, סְלִיק מְאָרִיָּה דְדִינָא,
 דְקָאִים עֲלִיהוֹן, וְיְתִיב בְּכוּרְסֵיָא דְדִינָא, וְשִׁירְתָּא
 אֲשַׁתְכַּךְ, עַד לָא תִסְתַּיִם דִּינָא סַחְרָן מְאָרִי דְעֵינִין
 דְלְסִטְרָא יְמִינָא, וְעַמְהוֹן (דף ד' ע"ב) תְּמַנִּיסַר אֶלְפִין אַחֲרָנִין
 תְּקַעִין, וְלֹא מִיבְבִין וְלֹא מִלְלִין (ס"א לא מִלְלִין וְלֹא מִיבְבִין)

פְּתַחֵן שִׁירְתָּא, מְזַדְעָזְעֵן מָאתָן וְחַמְשֵׁין אֶלְפִין מָאֲרִי
דִּיבְבָא.

תִּקַּע תְּנַיִינוֹת וְלֹא מִיבְבִין (ס"א וְלֹא מִיבְבִין וְלֹא מִלְלִין) נְטִיל
פְּטְרוֹנָא, מִהֵוּא כּוֹרְסִיָּא וִיתִיב בְּכוֹרְסִיָּא
דְּוֹתְרָנוֹתָא. בֵּיה זְמַנָּא הָוָה (נ"א הוּא) מְדַכֵּר שְׁמָא קְדִישָׁא
עֲלָאָה רַבָּא, דְּבַהֵהוּא שְׁמָא חַיִּים לְכֻלָּא.

פְּתַח וְאִמַר זְמַנָּא חֲדָא יו"ד ה"א וי"ו ה"א (ס"א יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א) כְּמָה דְאֵת אִמַר (שְׁמוֹת ל"ד) וִיקְרָא בְשֵׁם יְהוָה.
פְּתַחֵן כְּקַדְמִיתָא מָאֲרִי גִלְגְּלִי קְדִישֵׁין. וְאַלְפֵי אֶלְפִין,
וְרַבּוּא רַבְבּוֹן, וְאִמַרִי שִׁירְתָּא, מְשַׁבְּחֵן וְאִמַרִין, בְּרִיךְ
יְקָרָא דְה' מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵיהָ.

אֲתִיָּא הֵהוּא גְּנֻתָא, דְהוֹת (נ"א דְאִיְהִי) טְמִירָא בְּמֵאתָן
וְחַמְשֵׁין עֲלָמִין, הוּא שְׁכִינְתָא יְקָרָא בְּזוּוּהָ,
דְנַפִּיק מְזוּיָא לְזוּיָא, וְזוּוּהָ נֶגִיד מְנִיָּה, לְד' סְטְרִין רִישֵׁין,
לְקַדְמָאִי (ס"א לְקִימָא), מִהֵוּא זְיוּא נֶפֶק (ס"א אֲתַמְשֶׁךְ) לְכֻלְהוּ
דְאִינּוֹן לְתַתָּא, וְהֵהִיא אֶקְרִי גְּנֻתָא דְעֵדָן.

פְּתַח תְּנַיִינוֹת הֵהוּא סְבָא, פְּטְרוֹנָא דְכֻלָּא וּמְדַכֵּר שְׁמִיָּה
יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, וְכֻלְהוּ פְּתַחֵי בְתַלְיֶסְר מְכִילָן
דְרַחְמִי. מֵאֵן חָמִי כָּל אֵלִין תְּקִיפִין, רָאמִין דְרָאמִין,
תְּקִיפִין דְתְּקִיפִין, רְתִיכִין קְדִישֵׁין, וְשְׁמִיָּא, וְכָל חֵילְהוֹן,
מְזַדְעָזְעֵן וּמִתְחַלְחֵלָן בְּאִמְתָּא סְגִיָּא, מְשַׁבְּחֵן שְׁמָא

קְדִישָׁא, וְאִמְרִין שִׁירְתָּא. וְכַאֲיִן אֵינּוֹן נִשְׁמַתְהוֹן
 דְּצִדִּיקֵי יֵא, דְּאֵינּוֹן בְּהֵוּא עֲדוּנָא, וְיַדְעִין דָּא, עַל הָאֵי
 אִיתְמַר (ירמיה י') מִי לֹא יִירָאךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה
 וְגו'. (ע"כ תוספתא)

אִמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּד נִחְתַת שְׁכִינְתָא לְמִצְרַיִם, נִחְתַת
 חַיָּה חֲדָא, דְּשָׁמַיָּה יִשְׂרָאֵל, בְּדִיוֹקְנָא דֵּהֵוּא סָבָא,
 וְאַרְבַּעִין וְתַרְיִן שְׁמַשִּׁין קְדִישִׁין עִמִּיהָ, וְכָל חַד וְחַד אֶת
 קְדִישָׁא עִמִּיהָ, מִשְׁמָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ נִחְתָן עִם יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב. אִמַר רַבִּי יִצְחָק, מִמִּשְׁמַע
 דְּקָאִמַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן אֶת יַעֲקֹב, וְלֹא נֶאֱמַר
 אֲתוּ.

שָׁאֵל רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, (אִמַר לֵיה) כִּיּוֹן
 דְּשְׁמַעַת מֵאֲבוּךָ, פְּרֻשַׁת וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּרֻזָּא עֲלָאָה,
 מֵאִי קָאִמַר אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. אִמַר לֵיה, הֵהוּא מֶלֶךְ דְּהוּה
 אִמַר אָבָא, אֵינּוֹן הוּוּ מִלְּאָכִין עֲלָאִין, דְּאֵינּוֹן לְעִילָא עַל
 תְּתַאי מְנַהוֹן, הֵינּוּ דְכְּתִיב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ, וְהָכִי אִמַר
 אָבָא, כֹּל אֵינּוֹן מִלְּאָכִין דְּבַדְרָגָא עֲלָאָה, אֶקְרוּן גּוֹבְרִין
 דְּוִכְרִין, וְאֵינּוֹן דְּבַדְרָגָא תְּתַאָה מְנַהוֹן, אֶתְקְרוּן (נוֹקְבָתָא)
 בֵּית, דְּאֶתְתָא נּוֹקְבָא דְּמִקְבְּלָא מִן דְּכוּרָא.
 רַבִּי יִצְחָק הוּוּ קָאִים קָמִיהָ דְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,

אָמַר לִיה שְׁכִינְתָּא נַחְתַּת לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב. אָמַר לִיה
 וְלֹא, וְהָא פְּתִיב (בראשית מ"ו) אֲנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ. אָמַר לִיה תָּא
 חֲזִי, שְׁכִינְתָּא נַחְתַּת לְמִצְרַיִם אֵת יַעֲקֹב וְשִׁית מָאָה אֶלְפִין
 רְתִיכִין קְדִישִׁין (אחרינין) עָמָה, וְהֵינְנוּ דְכְּתִיב כֹּשֶׁשׁ מֵאוֹת
 אֶלְפֵי רַגְלֵי, תְּנִינֵן שִׁית מָאָה אֶלְפִין רְתִיכִין קְדִישִׁין נַחְתּוּ
 עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, וְכִלְהוּ סְלִיקוּ מִתְּמָן, כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות י"ב) וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִרַעַמְסֵס סְכוּתָהּ כֹּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי רַגְלֵי וְגו'. שֶׁשׁ מֵאוֹת
 לֹא נֶאמַר, אֶלָּא כֹּשֶׁשׁ מֵאוֹת, כְּגוֹנָא דְנִפְקוּ אֵלֵין, כִּד
 נִפְקוּ אֵלֵין.

וְתָא חֲזִי רִזָּא דְמִלָּה, בְּעַדְנָא דְנִפְקוּ אֵלֵין רְתִיכִין
 קְדִישִׁין, מְשִׁירֵייתָא קְדִישָׁתָא, חֲמוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעוּ,
 דְהוּוּ מִתְּעַכְבִּין בְּגִינְיָהוֹן, וְכִלְהוּ בְּהִילוּ דְעַבְדוּ יִשְׂרָאֵל,
 בְּגִינְיָהוֹן הָוָה, וְהֵינְנוּ דְכְּתִיב, (שמות י"ב) וְלֹא יִכְלוּ
 לְהַתְּמָהֶמָה, הָוָה לִיה לְמִימַר וְלֹא רָצוּ לְהַתְּמָהֶמָה אֲבָל לֹא
 כְּתִיב אֶלָּא וְלֹא יִכְלוּ. וְאֵתִידְעוּ (ס"י וְאִיתְגַּדַּע) מִמֶּשׁ, דְכִלְהוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הוּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְרַקִּיעָא, וְהֵינְנוּ דְכְּתִיב,
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב, וְעַל דָּא לֹא
 נֶאמַר וְאֵלָה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִבָּאִים מִצְרַיִמָּה אִתּוּ,
 אֶלָּא וְאֵלָה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב,
 הִבָּאִים מִצְרַיִמָּה בְּקַדְמִיתָא וְעִם מִי, אֵת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (נ"א רבי יצחק נ"א רבי יוסי) קַל וְחוֹמֶר, וּמָה פֶּד
 אֲשֶׁתִּזְיֵב יַעֲקֹב מִלְּבָן, פְּתִיב, (בראשית ל"ב) וַיַּעֲקֹב הַלֶּף
 לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְאֲכֵי אֱלֹהִים. פֶּד נַחַת בְּגָלוֹתָא,
 וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר, אָנְכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, (דף ה'
 ע"א) לָאוּ דִינָא, הוֹאִיל וּפְטָרוֹנָא נַחַתָּא דִּיִּיחַתוֹן שְׁמִשׁוּי
 עִמִּיהָ, הֵיִינוּ דְכַתִּיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב. רַבִּי
 יַעֲקֹב דְכַפֵּר חָנּוּן אָמַר מְשִׁמִּיה דֶּר' אַבָּא, מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל דְהֶכָּא. אֵינּוֹן דְאֵתְקֵרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ.

ר' אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (בראשית נ"ח ב') (תהלים מ"ו) לָכוּ חֲזוּ
 מִפְּעֻלוֹת יי' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ. אַל תִּקְרִי שְׁמוֹת.
 אֲלֵא שְׁמוֹת. וְאֲזֵלָא הָא פְּהָא דְאָמַר ר' חִיָּיא, כְּגוּוֹנָא
 דְרַקִּיעָא, עֶבֶד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא בְרַקִּיעַ אֵית
 שְׁמָהֶן קוּדִישִׁין, בְּאַרְעָא אֵית שְׁמָהֶן קוּדִישִׁין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (נ"א רבי יוסי) בְּהֵוּא יוֹמָא דְנַחַת יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, נַחַתוּ עִמִּיהָ שְׁתֵּין רַבּוּא דְמִלְאֲכֵי עֲלָאִי.
 ר' יְהוּדָה פִּתַח, (שיר השירים ג') הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלֹשְׁלֵמָה שְׁשִׁים
 גְּבוּרִים סָבִיב וְגו' קוּזְמִיטִין דְגְּלִיפִין בְּקַנְדִּיטָא (ס"א
 בְּקַלְדִּיטָא), סַחְרָן בְּדוּכְתִיָּה קוּזְמִיטִין בְּשִׁבְיעָאָה, גְּלִיפִין
 בְּשִׁתִּתָּאָה, הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ.
 הִנֵּה מִטָּתוֹ: דָּא אֵיהִי (בראשית רכ"ה) שְׁכִינְתָּא. שְׁלֹשְׁלֵמָה:
 מִלְכָּא דְשְׁלֵמָא דִּילִיהָ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ:

אֵלֶיךָ אֵינֹן שְׁתִּין רְבוּא דְמִלְאֲכֵי עֲלָאֵי, דְאֵינֹן מַחֲלָא
 דְשְׁכִינְתָא, דְנַחְתָּת עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל:
 יִשְׂרָאֵל דְלֵעִילָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו', אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ: אֵינֹן וְנִימוּסֵיהוֹן.

ר' חֲזִיָּא הָוּה אָזִיל מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהָוּה רְכִיב עַל חֲמָרָא,
 וְהָוּה ר' יוֹסִי עֲמִיָּה, נַחֲתֵת ר' חֲזִיָּא, וְשִׁקְלִיה בִּידוּי לְר'
 יוֹסִי, אָמַר לֵיהּ, אֵי בְנֵי עֲלָמָא יַדְעִין יִקְרָא סְגִיָּאָה
 דְיַעֲקֹב, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אָנְכִי
 אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָה, הָוּ מְלַחְכֵי עֲפָרָא, תְּלַת פְּרָסֵי קָרִיב
 לְקַבְרֵיהּ, דְהַכִּי מְפָרְשֵי מְרָנָא רַבְרַבִּי עֲלָמָא, מְאָרִיֵּהוֹן
 דְמִתְנִיתָא, כְּתִיב (שְׁמוֹת י"ח) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְאֵת חוֹתָנּוֹ,
 אֶהְרֹן חָמָא לְמֹשֶׁה דְנִפְקָא, וְנִפְקָא עֲמִיָּה, וְאֶלְעָזָר וְנִשְׂיָאֵי
 וְסִבֵּי נִפְקוּ עֲמִיָּה, רָאשֵׁי אֲבֹהֹן, וּמְעָרְעֵי כְּנֻשְׁתָּא, וְכָל
 יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ עִמָּהוֹן, אֲשַׁתְּכַחוּ דְכָל יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ, נִפְקוּ
 לְקַבְלֵיהּ דִּיתְרוֹ, מֵאֵן חָמָא לְמֹשֶׁה דְנִפְקִיק וְלֹא יִפּוּק,
 לְאֶהְרֹן וְלַרְבְּרַבִּי דְנִפְקִיק, וְלֹא יִפּוּק. אֲשַׁתְּכַח, דְבִגִּין מֹשֶׁה
 נִפְקוּ כּוּלְהוֹן. וּמָה, אֵי בִגִּין מֹשֶׁה כֶּךָ, בִּגִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, כִּד אָמַר אָנְכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָה, עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה.

עַד דְהָוּוּ אֲזִלֵּי, פָּגַע בְּהוּ ר' אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא
 שְׁכִינְתָא הָכָא, דְחָד מְמָאֲרֵיהוֹן דְמִתְנִיתִין עֲמָנָא.

אָמַר ר' אַבָּא, בְּמַאי עֲסָקִיתוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּהַאי קָרָא,
דְּכָתִיב אָנֹכִי אֲרֹד עִמָּךְ מִצְרִימָה וְגו'. כִּד נַחַת יַעֲקֹב
לְמִצְרַיִם, דְּכָתִיב, וְיֵאלֶה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרַיִמָה, אֶת אוֹלִיף, דְּכֻלְּהוּ נַחְתוּ עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

אָמַר לִיה ר' אַבָּא, וְדָא לְחוּד הֵוֹת. פִּתַּח וְאָמַר (יְחֻזְקָא ל א')
הֵי הָיָה דְּבַר יִי' אֶל יְחֻזְקָא ל בֶּן בּוּזִי הַפֶּהֶן בְּאַרְצֵן
כְּשָׂדִים עַל נְהַר כְּבָר. תִּלְת פְּלוּגְתָן הַכָּא. חֲדָא, דְּתַנִּינָן,
אִין שְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּחוּצָה לְאַרְצֵן. וְחֲדָא, דְּלֹא הָוָה מְהִימָן
כְּמִשָּׁה, דְּכָתִיב בֵּיתָה, (בְּמִדְבַר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, וְהוּא,
גְּלִי וּפְרָסָם כָּל גְּנוּזִיָּא דְּמִלְכָּא. וְחֲדָא, דְּאֶתְחַזִּי כְּמָאן
דְּלֹא שְׁלִים בְּדַעְתִּיהָ.

אַלֵּא הָכִי אֲסִיקְנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, חָס וְשָׁלוֹם דְּהָא
יְחֻזְקָא ל נְבִיאָה שְׁלִימָא הָוָה, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא גְּלִי כָּל מַה דְּגְּלִי. וְכֻלְּהוּ אֲצִטְרִיךְ דִּיגְּלִי
וּיְפָרְסָם, עַל חַד תְּרִין מִמָּה דְּגְּלִי, דְּהָכִי תַנּוּן, מֵאן דְּרָגִיל
לְמִסְבַּל צַעְרָא וכו'. (עֵינן לַעִיל ד' א' ב' שׁוֹרָה ד' עַד מַה דְּגִלִי) וְכֻלְּא
אֲצִטְרִיךְ, וּמַעְלָמִין לָא שְׁבִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּגָלוּתָא, עַד דְּהָוָה אָתִי לְמִידַר דִּיּוֹרִיָּה עֲמַהוּן, כָּל שְׁפָן
בְּיַעֲקֹב, דְּהָוָה נַחִית בְּגָלוּתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׂכִינְתִּיהָ, וְקַדִּישִׁין עֲלָאִין, (וְתַתְּאִין) וְרַתִּיכִין, דְּנַחְתוּ כְּלָהוּ
עִם יַעֲקֹב, הֲדָא הוּא דְּכָתִיב הַבָּאִים מִצְרַיִמָה אֶת יַעֲקֹב.

דָּבַר אַחַר ר' אַבְא פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן
 כֹּלָה אֲתִי מְלַבְּנוֹן תְּבוּאִי. תָּא חַזִּי, וּוִי לֹון בְּנֵי נֶשְׂא
 דְּלָא יִדְעִין, וְלָא מִשְׁגִּיחִין בְּפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיהוֹן, דְּתַנְיָא
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא בֵּת קוּל נִפְקַת מִטּוּרָא
 דְּחוּרְב, וְאָמַר, וּוִי לֹון לְבַנֵּי נֶשְׂא מְפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיהוֹן,
 וּוִי לֹון לְבַנֵּי נֶשְׂא מִעֲלֵבוֹנָה (דף ה' ע"ב) דְּאוּרֵייתָא. דְּאָמַר ר'
 יְהוּדָה, כָּל מֵאן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא בְּהַאי עֲלָמָא,
 וּמִסְגַּל עוֹבְדֵין טְבִין יְרִית עֲלָמָא שְׁלִימָא. וְכֹל מֵאן דְּלָא
 אֶשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא בְּהַאי עֲלָמָא, וְלָא עֲבִיד עוֹבְדֵין
 טְבִין, לָא יְרִית לָא הָאִי וְלָא הָאִי. וְהָא תַנּוּ, אִית מֵאן
 דְּיְרִית עֲלֵמִיָּה כְּפוּם אֲתַרִּיָּה, וּכְפוּם מַה דְּחַזִּי לֵיהּ. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק, לָא תַנּוּ, אֶלָּא מֵאן דְּלִית לֵיהּ עוֹבְדֵין טְבִין
 כֹּלֵל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלֵמְלִי הוּוּ יִדְעִין בְּנֵי נֶשְׂא, רְחִימוּתָא
 דְּרַחֲמִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ שְׂאֲגִין
 כְּכַפִּירִיא לְמַרְדֵּךְ אֲבַתְרִיָּה. דְּתַנְיָא, בְּשַׁעְתָּא דְּנַחַת יַעֲקֹב
 לְמִצְרַיִם, קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְפִמְלִיא דִּילֵיהּ אָמַר
 לְהוֹן, כְּלֹון חוּתוֹ לְמִצְרַיִם, וְאֵנָּא אֵיחוּת עִמְכוּן. אָמַרָה
 שְׂכִינְתָּא רְבוּנָא דְּעֲלָמָא, אִית צְבָאוֹת בְּלָא מְלָכָא, אָמַר
 לָהּ, אֲתִי מְלַבְּנוֹן כֹּלָה, מְלַבְּנוֹן: מֵאֲתַרָּא דְּעֵדוֹן, דְּמְלוּבָן
 בְּכֹל עוֹבְדוּי. כֹּלָה: דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּהִיא כֹּלָה בְּחוּפָה.

וְאִזְלָא הָא כְּהָא דְתַנִּינָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֵי דְכְתִיב,
 (במדבר ז') וַיְהִי בַיּוֹם כֹּלֵת מִשֶּׁה, כֹּלֵת כְּתִיב, בַּיּוֹמָא דְעָאֵלֵת
 כֹּלָה לַחֻפָּה, וּשְׂכִינְתָא דָּא הִיא כֹּלָה.

אֲתֵי מְלַבְנוֹן תְּבוּאֵי, מֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא. תְּשׁוּרֵי
 מֵרֵאשׁ אַמְנָה, מֵרֵישָׁא דְמֵאן. מֵרֵאשִׁיחוֹן דְּבִנְי
 מֵהֵימְנוּתָא. וּמֵאן נִינְהוּ. יַעֲקֹב וּבְנוֹי. מֵרֵאשׁ שְׁנִיר
 וְחֶרְמוֹן, דְּאֵינּוֹן עֲתִידִין לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא דִּילֵי, מֵטוּרָא
 דְּחֶרְמוֹן, וְלֵאגָנָא עֲלֵיהוּ בְּגִלּוֹתְהוֹן. מִמְּעוֹנוֹת אַרְיֹת:
 אֵלִין אֵינּוֹן עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, (נ"א בְּנֵי נֶשֶׁא
 דְּמֵהֵימְנוּתָא) דְּדַמְיִין לְאַרְיֹוֹתָא וּנְמַרִין, דְּמַעְנִין לְהוֹן בְּכֹל
 פּוֹלְחָנָא דְקִשְׁיוֹ.

ר' אבא אָמַר, אֲתֵי מְלַבְנוֹן כֹּלָה וְגו'. וְכִי מְלַבְנוֹן אֲתַת,
 וְהֵלֵא לְלַבְנוֹן עוֹלָה. אֵלֵא אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּשַׁעֲתָא
 דְּנַחְתַּת שְׂכִינְתָא לְמִצְרַיִם, נַחְתּוּ בְּהֵדָה שְׁתִּין רַבּוּא שְׁל
 מְלֵאכֵי הַשָּׁרֵת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקַדְמֵיתָא הֵדָא הוּא
 דְכְתִיב, (מיכה ב') וַיַּעֲבוֹר מִלְּכֶם לְפָנֵיהֶם וְה' בְּרֵאשֶׁם.

ר' יצחק אָמַר, אֲתֵי מְלַבְנוֹן כֹּלָה, דָּא אִיהִי שְׂכִינְתָא.
 אֲתֵי מְלַבְנוֹן תְּבוּאֵי, מֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא.
 תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אַמְנָה, מֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא,
 וּמֵאֲתַר בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלִתְתָּא דְאָמַר ר' יְהוּדָה, מֵעוֹלָם לֹא
 זָזָה שְׂכִינְתָא מִפּוֹתֵי דְמַעְרַבָּא, דְּבֵי מִקְדָּשָׁא, דְכְתִיב,

(שיר השירים ב') הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר פְּתֵלְנוּ. וְהוּא רֹאשׁ אֲמָנָה
 לְכָל עֲלָמָא. מִרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מֵאַתְרָא דְאֹרֵייתָא
 נִפְקַת לְעֲלָמָא, וְלָמָּה. לְאַגְנָא עַל יִשְׂרָאֵל, מִמְּעוֹנוֹת
 אַרְיֹת: אֵלֶּיךָ עִמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. ר' יוֹדֵן
 אוֹמֵר, מִמְּעוֹנוֹת אַרְיֹת: אֵלֶּיךָ אֵינוֹן תִּלְמִידֵי חֲכָמִים,
 דְּעִסְקֵי בְּאֹרֵייתָא בְּמִעוֹנוֹת הַמְּדַרְשׁוֹת, וּבְבֵיתִי כְּנִסְיוֹת,
 דְּאֵינוֹן אֵרִיוֹן וְנִמְרִים בְּאֹרֵייתָא.

ר' חֲזִיא הוּוּה יְתִיב קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, מַה
 חָמַת אֹרֵייתָא לְמַמְנֵי בְּנוֵי דִיעֶקֶב, דְּאֵינוֹן תְּרִיסָר
 בְּקַדְמֵיתָא, וְלָבֵתָר כִּין שְׁבַעִים דְּכִתִּיב, (בראשית מ"ו) כָּל
 הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרַיִם שְׁבַעִים. וּמֵאֵי טַעְמָא
 שְׁבַעִים וְלֹא יִתִּיר. אָמַר לֵיהּ, לְקַבִּיל ע' אוֹמִין, דְּאֵינוֹן
 בְּעֲלָמָא, וְאֵינוֹן הוּוּ אוֹמָה יְחִידָאָה לְקַבִּיל כְּלָהוֹן.

וְתוֹ אָמַר לֵיהּ, תָּא חֲזִי, קַלְדַּיִטִּין דְּנַהֲרִין (גוברין) עֲנַפִּין
 יִתְבִּין בְּמַטְלַנְיָהוֹן, (נ"א בְּמַטְלַהוֹן) מִמְּנָן עַל שְׁבַעִין עֲמָמִין,
 נִפְקִין מִתְרִיסָר גְּלִיפִין קְטוּרִין דְּאַסְתַּחֲרוֹן בְּמַטְלַנְיָהוֹן,
 לְמַתְקֵלָן לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא, הֵדָא הוּוּא דְכִתִּיב, (דברים ל"ב)
 יִצַּב גְּבוּלוֹת עַמִּים לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ דְכִתִּיב,
 (זכריה ב') כִּי כְּאַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פָּרַשְׁתִּי אֶתְכֶם, לְאַחֲזָאָה
 דְּאֵינוֹן קִיִּימִין בְּגִין יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְבַּע לָא נְאָמַר, אֵלָא
 כְּאַרְבַּע. כְּמָה דְּאֵי אֶפְשָׁר לְעֲלָמָא בְּלֹא אַרְבַּע רוּחוֹת כִּךְ
 אֵי אֶפְשָׁר לְעֲלָמָא בְּלֹא יִשְׂרָאֵל.

(שמות א') וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ. ר' אַבְא פָתַח (ישעיה ל"ב) אֲשַׁרְיֶכֶם
 זֹרְעֵי עַל כָּל מַיִם מִשְׁלַחֵי רֶגֶל הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, זָכָאִין
 אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ מִכָּל שְׂאֵר
 עֲמִין, וְקָרִיב לֹוֹן לְגַבְיָהּ, דְּכִתְיֵב, (דברים י"ד) וּבַךְ בַּחַר יִי'
 לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָהּ וְגו', וְכִתְיֵב (דברים ל"ב) כִּי חָלַק יִי'
 עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, יִשְׂרָאֵל מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתְיֵב, (דברים ד') וְאַתֶּם הִדְבַּקִים בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים כּוֹלְכֶם (דף ו' ע"א) הַיּוֹם.

וְעַל דָּא זָכָאִין אֵינּוֹן קָמִיָּה, בְּגִין דְּאֵינּוֹן זֹרְעִין עַל כָּל
 מַיִם. מַאי עַל כָּל מַיִם. דְּזֹרְעִין לְצַדִּיקָה. וּמֵאן דְּזֹרַע
 לְצַדִּיקָה, כְּתִיב בֵּיהּ (תהלים נ"ז) הִדְא הוּא דְכִתְיֵב, (תהלים כ"ח) כִּי גָדוֹל
 עַד שָׁמַיִם עַל כָּל מַיִם) אֵיהּ הוּי, וּמֵאן אֵיהּ מֵעַל שָׁמַיִם.
 (ויקרא ט"ז ע"א ס"ד ב') דָּא עֲלָמָא דְאַתֵּי. וַיִּשְׂרָאֵל זֹרְעֵי זֶרְעָא עַל
 כָּל מַיִם.

בְּסִפְרָא דְרַב יִיבָא סָבָא הָכִי אָמַר, כְּתִיב (דניאל ד') בְּגִזְרַת
 עִירִין פְּתַגְמָא וּמֵאמַר קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא, כָּל
 דִּינִין דְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכָל גִּזְרִין, וְכָל שְׂאֵלְתִין, כְּלָהּוּ קִיָּמִי
 בְּחַד הֵיכְלָא, דְּתַמְן ע"ב סְנֵהֲדָרִין מְעֵינִין בְּדִינִין
 דְּעֲלָמָא. וְהָהוּא הֵיכְלָא אֶקְרִי הֵיכָל (פקודי רנ"א ע"א) זְכוּתָא,
 בְּגִין, דְּכַד דֵּינִין דִּינָא, מְהַפְּכִין בְּזְכוּתָא דְּבַר נָשׁ
 בְּקַדְמִיתָא.

מֵה דְלָאוּ הָכִי, בְּדַרְגָּא דִּתְהוּא סְטָרָא אַחְרָא, דְּתַמְן אִיהוּ
 אַתָּר דְּאַקְרִי (רס"ה א) חוּב"ה, בְּגִין דְּכָל עוּבְדוּי דִּתְהוּא
 אַתָּר, דְּנַחֲשׁ אִשְׁתּוּ זְנוּנִים, לָא אִיהוּ אֱלָא לְמַהֲפָכָא
 בְּחוּבָה דְּבַר נֶשׁ, וּלְמַלְשָׁן עֲבָדָא לְמַאֲרִיָּה.

אֵינּוֹן דְּהֵיכְלָא דְּזִכּוּתָא, אֲקָרוּן מֵיִם מְתוּקִים, מֵיִם
 צְלוּלִין. אֵינּוֹן דְּהֵיכְלָא דְּחוּבָה, אֲקָרוּן מֵיִן
 מְרִירִין, (במדבר ה) מֵי הַמְּרִים הַמְּאָרְרִים. בְּהַהוּא הֵיכְלָא
 דְּזִכּוּתָא, לָא קִיַּיְמִי אֵלִין תַּלְתָּ (בראשית קפ"א א): בְּנִי, חַיִּי,
 וּמְזוּנִי. וְלָאוּ בְּהַהוּא אַתָּר (רס"ו א) דְּחוּבָה, לָא בְּמֵיִם מְתִיקָן
 וְצְלִילָן, וְלָאוּ בְּמֵיִם מְרִירִין מְלִטְטִין.

וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל זִרְעֵי עַל כָּל מַיִם, זִרְעָא קַדִּישָׁא
 דְּאוּלִּידוּ עַל כָּל מַיִם, אִיהוּ, דְּהָא לָאוּ נֶכּוֹן זִרְעָא
 דִּילְהוֹן אֱלָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא אוּקְמוּהָ מִכָּל מְקוּם, בְּנִי
 חַיִּי וּמְזוּנִי, לָאוּ בְּזִכּוּתָא תַּלְיָא מְלִתָּא, אֱלָא בְּמִזְלָא
 קַדִּישָׁא תַּלְיָא מְלִתָּא, וְאַתָּר דָּא עַל כָּל מֵיָא אִיהוּ.

מִשְׁלַחֵי רַגְלֵי הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר, דְּלָא אִית לוֹן בְּהַהוּא סְטָרָא
 בִּישָׂא כְלוּם, וּמְשַׁדְּרָן מְנִיָּיהוּ כָּל חוּלְקִין בִּישִׁין,

וּמִתְדַבְּקִין בְּהַהוּא סְטָרָא טְבָא, דְּכָל קַדוּשִׁין (בראשית קס"ו ב)
 עֲלָאִין, שׁוֹר וְחֲמוֹר כַּד מְזַדְּוּגָן כַּחְדָּא, תַּרִּין פְּגַעִין בִּישִׁין
 אֵינּוֹן לְעֵלְמָא. שׁוֹר: סְטָרָא דְּדִינָא קְשִׁיא אִיהוּ,
 וְאַתְדַבְּקוּתָא דְּסֵטֶר קַדִּישָׁא אִיהוּ. חֲמוֹר: כַּד אֲזַדְּוּג

בְּהִדְיָה, דְּאִיהוּ מִסְטָרָא אַחְרָא, תְּרִין פְּגָעִין בִּישִׁין אֵינּוּן
לְעֵלְמָא.

וְעַל דָּא, שְׁמַעוֹן תּוּקְפָא דְדִינָא קְשִׁיא הָוָה בֵּיהּ, וְכֵד
מְזַדְדוּגָן פְּחָדָא, לָא יְכִיל עֵלְמָא לְמַסְבֵּל, וּבְגִין כֶּף,
(דְּבָרִים כ"ב) לָא תַחְרוֹשׁ בְּשׁוּר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּו. וְעַל דָּא, שְׁדַר
יַעֲקֹב לַעֲשׂוּ מִלָּה דָּא, דְּכִתְיִב, (בְּרֵאשִׁית ל"ב) וַיְהִי לִי שׁוּר
וַחֲמוֹר. וְאִי לָאו דְמֵאִיךְ יַעֲקֹב גְּרַמִּיהּ, דְּחִילוֹ סִגְיָא נְפִל
בֵּיהּ בַּעֲשׂוֹ.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם. בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא
הֲכִי אֲתַמַּר, מֵאִי דְכִתְיִב וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל
מִצְרַיִם, תָּא חֲזִי, כֹּל עֲמִין דְּעֵלְמָא, וְכֹל מַלְכִין דְּעֵלְמָא,
לָא אֲתַתְּקֹפוּ בְּשׁוֹלְטַנְיָהוֹן, אֲלָא בְּגִינְיָהוּ דְיִשְׂרָאֵל,
מִצְרַיִם לָא הָווּ שְׁלִטִין עַל כֹּל עֵלְמָא, עַד דְּאָתוּ יִשְׂרָאֵל,
וְעָאֵלוּ תַמְן בְּגִלּוּתָא, כְּדִין אֲתַתְּקֹפוּ עַל שְׂאֵר (בְּשַׁלַּח ע"ט א')
עֲמִין דְּעֵלְמָא. בְּבַל לָא אֲתַתְּקֹפוּ עַל כֹּל עֲמִין דְּעֵלְמָא,
אֲלָא בְּגִין דְיִשְׂרָאֵל דְלֶהוּיִין בְּגִלּוּתָהוֹן. אֲדוּם לָא
אֲתַתְּקֹפוּ עַל כֹּל עֲמִין דְּעֵלְמָא אֲלָא בְּגִינְיָהוֹן דְיִשְׂרָאֵל,
דְלֶהוּיִין בְּגִלּוּתָהוֹן. דְהָא עֲמִין אֵלִין בְּשַׁפְלוּתָא הָווּ בְּשְׂאֵר
עֲמִין, וּמֵאִיכִין הָווּ מְכֻלָּהוּ, וּבְגִין יִשְׂרָאֵל אֲתַתְּקֹפוּ.

מִצְרַיִם: דְּכִתְיִב, (שְׁמוֹת כ') מִבֵּית עֲבָדִים. עֲבָדִים אֲקָרוּן
מִמֶּשׁ, דְּהָא (שְׁמוֹת י"ז ע"א) מִצְרַיִם בְּשַׁפְלוּתָא

דְּשָׂאֵר עַמִּין הוּוּ. בְּבַל: דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ג) הֵן אֶרֶץ כְּשָׂדִים
 זֶה הָעָם לֹא הִיָּה. אָדוּם: דְּכַתִּיב, (עבדיה א') הִנֵּה קָטָן נְתַתִּיף
 בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְּהָ מְאֹד.

וְכִלְהוּ לֹא נִטְלוּ תוֹקְפָא אֶלָּא בְּגִינִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. דְּכַד
 יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתְהוֹן מִיַּד מְתַתְקָפִי עַל כָּל שְׂאֵר
 עַמִּין דְּעֵלְמָא. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אִינּוּן
 בְּלַחֲוֹדִיָּהוּ, לְקַבֵּל כָּל (ט"ז א') עַמִּין דְּעֵלְמָא. כַּד עָאֵלוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם, מִיַּד הוּוּ קִימָה לְמִצְרַיִם,
 וְאַתְתְּקַף שׁוּלְטָנוּתָא דְּלֵהוֹן לְעֵילָא עַל כָּל שְׂאֵר עַמִּין,
 דְּכַתִּיב וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וַיִּקָּם: קִימָה הוּוּ לֹון,
 דְּאַתְתְּקַף וְקָם הָהוּא מְמַנָּא שׁוּלְטָנָא דְּמִצְרַיִם, וְאַתִּיָּהִיב
 לִיָּה תוֹקְפָא וְשׁוּלְטָנוּתָא, עַל כָּל מְמַנָּן דְּשְׂאֵר עַמִּין דְּהָא
 בְּקַדְמִיתָא אִית שׁוּלְטָנוּתָא לְהָהוּא מְמַנָּא דְּלְעֵילָא,
 וְלַבְתַּר לְעַמָּא דִּילִיָּה (דף ר"ע"ב) דְּלַתְתָּא. וּבְגִין כֶּף, וַיִּקָּם
 מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם. דָּא הוּוּ מְמַנָּא דְּלֵהוֹן, חָדָשׁ הוּוּ,
 דְּעַד יוֹמָא הַדִּין לָא הוּוּ לִיָּה שׁוּלְטָנָא עַל שְׂאֵר עַמִּין,
 וְהַשְׂתָּא אַתְקָם לְשׁוּלְטָאָה עַל כָּל שְׂאֵר עַמִּין דְּעֵלְמָא,
 וְכַדִּין אַתְקָיִים (משלי ל') תַּחַת שְׁלֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ תַּחַת עֶבֶד
 כִּי יִמְלוֹךְ.

ר' חִיָּיא אָמַר, תְּלַתִּין יוֹמִין עַד לָא יִיתִי תוֹקְפָא לְעַמָּא
 בְּאַרְעָא, אוּ עַד לָא תִיתִי תְבִירוּ לְעַמָּא בְּאַרְעָא,

מְכַרְזֵי בְּעֶלְמָא הֵהוּא מְלָה, וְלִזְמַנִּין דְּאַתְמָסֵר הֵהוּא מְלָה
 בְּפוּמָא דְרַבִּיֵּיא, וְלִזְמַנִּין לְאַיְנוּן בְּנֵי נְשָׂא דְלִית בְּהוּ
 דְּעֵתָא וְלִזְמַנִּין מָסֵר הֵהוּא מְלָה אַתְמָסֵר בְּפוּמָא דְּעוּפֵי
 וּמְכַרְזֵי בְּעֶלְמָא, וְלִית מֵאן דִּישְׁגַּח בְּהוּ. כִּד עֵמָא זַכָּאִין,
 אַתְמָסֵר הֵהוּא מְלָה לְאַיְנוּן רִישֵׁין זַכָּאִין דְּעֶלְמָא, בְּגִין
 דִּיּוֹדִיעוּ לֹון, וְיִתּוּבוּן לְמַאֲרִיהוּן, וְכִד לָאו אִיְנוּן זַכָּאִין,
 הוּי כִּדְקַאמְרוּן.

ר' אֶלְעָזָר, הָוָה יְתִיב יוּמָא חַד אַתְרַעָא דְלוּד, וְהָוָה יְתִיב
 עֵמִיָּה רַבִּי אַבָּא, וְרַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי אֵימָא לְכוּ, מַה דְּחַמִּית יוּמָא דָּא. בְּצַפְרָא קָמִית
 בְּנַהוּרָא, חַמִּית חַד עוּפָא, דְּהָוָה טָאִיס זַקָּף לְעֵילָא תְּלַת
 זְמַנִּי, וּמַאֲיָךְ חַד, וְהָוָה אָמַר, עֲלָאֵי עֲלָאֵי, בְּיוּמָא דָּא
 טָסִי (ס"א דְקִיקִיז) רְקִיעִין (לִימִינָא) תְּלַת מְמַנָּן זַקְפִּין שְׁלִטְנִין עַל
 אַרְעָא, חַד יְתִיב דְּלָא יְתִיב, אַעְבְּרוּ לִיָּה בְּנוּרָא דְדְּלִיק,
 מְעַבְּרִין קִיִּמִּיָּה, מְעַבְּרִין שְׁלִטְנִיָּה, תְּלַת סְמִכִין שְׁלִיטִין
 עֲלָאֵין, קִיִּמִּין עַל עֶלְמָא.

רְמִינָא לְהֵהוּא עוּפָא קָלָא, אֲמִינָא לִיָּה עוּפָא עוּפָא,
 אֵימָא לִי תְּלַת דְּקִיִּמִין מְמַנָּן, וְחַד דְּמְעַבְּרִין
 שְׁלִטְנִיָּה, מֵאן אִיְנוּן. רָמָא לִי תְּלַת גִּירִין אֲלִין מְגַדְפָּא
 יְמִינָא, וְדִין חַד מְשֻׁמָּלָא, (ס"א וּמְגַדְפָּא שְׁמוּלָא חַד) וְלָא יְדַענָא
 מַאי רְמִיזָא.